

Секція 2. ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МУЗИКАНТІВ-ПЕДАГОГІВ

УДК 78.0.616.432.378

Гордійчук Л.В.

старший викладач кафедри музично-практичної підготовки
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки,

gordiichuklv52@gmail.com

Кругляченко А.Ю.,

викладач фортепіано Луцького педагогічного коледжу,

krugliachenko1375@gmail.com

ОСНОВИ ХУДОЖНЬО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПІАНІСТА-КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА

В інструментальній підготовці студентів мистецьких закладів вищої освіти важливе місце посідає розвиток професійних якостей піаніста-концертмейстера, практичних навичок виконання у досягненні художнього єднання. Єдність навчання і музично-творчого виховання піаніста-концертмейстера створює умови формування ціннісного ставлення до музичного мистецтва, розуміння та сприйняття змістовної форми музики.

Діяльність піаніста-концертмейстера – це комплексна багаторівнева творча робота, яка потребує попередньої музично-теоретичної, методико-піаністичної, аналітичної підготовки, а саме: вивчення музичного матеріалу, ознайомлення з відомими інтерпретаційними зразками виконання, пошук спільної художньо-творчої інтерпретації музичних творів.

На сучасному етапі питанням удосконалення концертмейстерської майстерності присвячені праці музикознавців, а саме: Н. Кашкадамової, Є. Кубанцевої, М. Крючкова, Б. Ломова, Г. Шахова та ін. Водночас потребує більш глибокого аналізу та висвітлення проблема художньо-виконавської майстерності піаніста-концертмейстера.

Виконавська діяльність піаніста-концертмейстера відрізняється від сольного виконавства. Це «психологічно відмінні стани, що різняться за спрямованістю уваги в момент виконання та мірою артистичної відповідальності» [2] Адже виконання партії супроводу вимагає гнучкості, залежності від вимог соліста, диригента, специфічних обставин виконавської ситуації. А створення виконавської інтерпретації є «наслідком роздумів і

творчої фантазії не одного, а кількох виконавців та реалізується їх об'єднаними зусиллями» [1].

Методика роботи над акомпанементом фортепіанної партії ідентична до технічних та художніх завдань, що вивчаються в курсі методики фортепіано. Проте в колективному музикуванні існують і інші виконавські завдання, що потребують детального опрацювання з методичної сторони.

Концертмейстер повинен володіти «увагою» особливого виду. Вона у нього *багаторівнева*: звукова, тактильна, ансамблева, зорова, слухова, художня. Її потрібно розподіляти не тільки між двома власними руками, але і відносити до соліста. Коло «уваги», якщо скористатися терміном К. Станіславського, у акомпаніатора «об'ємне і складне». Ансамблева увага направлена на втілення єдності художнього змісту [3].

Аналіз науково-педагогічних та музикознавчих праць дозволяє виділити ряд методичних принципів у роботі піаніста-концертмейстера, а саме: розвиток уваги, емоційного мислення, ансамблевого виконання, звукового балансу, єдиного звукового комплексу.

До основних складових художньої майстерності піаніста-концертмейстера відносимо:

- майстерність артистичного, емоційного, образно-вольового впливу, обумовленого єдністю художніх намірів;
- майстерність інтерпретації;
- ритмічна дисципліна;
- синхронність спільного виконання;
- слуховий контроль у спільному виконавстві: активізація та вдосконалення виконавського слуху;
- грамотна редакція нотного тексту, детальне вивчення твору;
- відчуття пропорційних складових музичного матеріалу, логіки розвитку, осмисленого виконання репертуару в ансамблі;
- складання схеми спільного виконання, визначення важливих етапів цілого;
- єдине слухове сприйняття вступу, афтакту, моменту звукової атаки;
- синхронність виконання закінчень фраз, твору, або його частин з урахуванням специфіки інструмента, або вокальної техніки соліста;
- досконале технічне втілення спільного виконавського задуму;
- поєднання у спільному виконавському процесі чутливого та уважного ставлення до намірів соліста з обов'язковим проявом власної індивідуальності;
- гнучка взаємодія та спілкування у процесі виконання;

- творча співдружність та узгодженість виконавського плану інтерпретації.

Отож, майстерність піаніста-концертмейстера специфічна та багатогранна, ґрунтується на психолого-педагогічних, музично-теоретичних, виконавсько-артистичних знаннях та уміннях. Специфіка роботи піаніста-концертмейстера вимагає особливого універсалізму, мобільності та музично-творчої креативності. Подальших наукових розвідок заслуговують питання щодо пошуків ефективних шляхів і методів формування художньої майстерності майбутнього піаніста-концертмейстера.

Список використаних джерел

1. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М.: Музыка, 1971. 94 с.
2. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера: навч. посібн. Львів: «Сполом», 2007. 216 с.
3. Станиславский К. С. Собрание починений. Т.5. М.: Искусство, 1958. 422 с.

УДК 785.1

Дика Н.О.

доцент, кандидат мистецтвознавства (Ph. D),
доцент кафедри камерного ансамблю та квартету
і кафедри загального та спеціалізованого фортепіано
Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

СТОРИНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІАНІСТКИ, КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА, КАМЕРАЛІСТКИ ОКСАНИ БОНКОВСЬКОЇ (ПАНАСЮК) В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ ІІ ПОЛ. ХХ СТОЛІТТЯ

З жанром камерного ансамблевого мистецтва чільне місце посіла концертно-виконавська діяльність піаністки, концертмейстера, камералістки, педагога Бонковської (Панасюк) Оксани-Лідії Володимирівни (1938-2005), яка заслуговує особливої уваги. Її становлення як високопрофесійного музиканта почалося у Львові. З раннього дитинства Оксана була пов'язана з музикою і театром. Батько майбутньої піаністки Володимир Гаврилович Панасюк був скрипалем, хоровим диригентом, педагогом. Здобувши прекрасну освіту у Вищому музичному інституті ім. М.В. Лисенка у Львові – клас проф. Й. Москвичіва (скрипка), клас проф. В. Барвінського (композиція), він викладав у філіях Вищого музичного інституту. Працював керівником хорів Львівського Палацу піонерів, Львівського медичного інституту, Львівського зооветеринарного інституту, а згодом - керівником